

Fødevare- handelsloven

Årlig rapport om håndhævel-
sesaktiviteter i 2024

Marts 2025

KONKURRENCE- OG FORBRUGERSTYRELSEN

Fødevarehandelsloven**Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen**

Carl Jacobsens Vej 35

2500 Valby

Tlf.: +45 41 71 50 00

E-mail: kfst@kfst.dk

Online ISBN 978-87-7029-848-3

Årlig rapport om håndhævelsesaktiviteter 2024 under fødevarehandelsloven er udarbejdet af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen.

Marts 2025

Indhold

Kapitel 1	4
Indledning	4
Kapitel 2	5
Reglerne	5
2.1 Regler om urimelig handelspraksis i landbrugs- og fødevareforsyningskæden	5
Kapitel 3	6
Lovens håndhævelse	6
3.1 Styrelsens håndhævelse af loven i 2024.....	6
3.2 Fokus på oplysning og vejledning.....	6
3.3 Samarbejde på tværs af EU-medlemslande.....	7
Kapitel 4	8
Monitorering og evaluering	8
4.1 Baggrund for evaluering af fødevarehandelsloven	8
4.2 Fremgangsmåde for monitorering og evaluering	8
4.3 Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens hovedkonklusioner på baggrund af evalueringen	9

Kapitel 1

Indledning

Den 1. juli 2021 trådte lov om urimelig handelspraksis i relationer mellem virksomheder i landbrugs- og fødevareforsyningskæden i kraft, jf. lov nr. 719 af 27. april 2021¹ (fødevarehandelsloven). Loven implementerer direktiv 2019/633/EU om urimelig handelspraksis i relationer mellem virksomheder i landbrugs- og fødevareforsyningskæden² (herefter benævnt "UTP-direktivet"). Direktivet har til hensigt at fjerne eller begrænse visse former for handelspraksis (såkaldt urimelig handelspraksis eller "Unfair Trading Practices").

I medfør af direktivets artikel 10, stk. 1, skal Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen en gang årligt udarbejde og offentliggøre en rapport, der beskriver de aktiviteter, der er omfattet af UTP-direktivets anvendelsesområde, herunder bl.a. antallet af modtagne klager og antallet af undersøgelser, som er iværksat eller afsluttet i løbet af det foregående år.

Denne rapport vedrører perioden fra den 1. januar til den 31. december 2024.

¹ <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2021/719> (lov om urimelig handelspraksis i relationer mellem virksomheder i landbrugs- og fødevareforsyningskæden "fødevarehandelsloven").

² [L 2019111DA.01005901.xml \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2019/633/oj)

Kapitel 2

Reglerne

2.1 Regler om urimelig handelspraksis i landbrugs- og fødevareforsyningskæden

Fødevarehandelsloven regulerer samhandlen mellem købere og leverandører i alle led af landbrugs- og fødevareforsyningskæden. Det vil sige både primærproducenter, fremstillingsvirksomheder, distributører og detailhandlen. Loven regulerer ikke forbrugeres indkøb af landbrugs- og fødevarer.

Loven regulerer de aftaler, der indgås mellem leverandører og købere af landbrugs- og fødevarer. Den danske implementering går videre end det bagvedliggende UTP-direktiv ved at udvide anvendelsesområdet med enkelte undtagelser vedrørende reglerne om maksimale betalingsfrister i lovens §§ 3 og 4. Udvidelsen betyder, at alle leverandører nyder den beskyttelse, direktivet giver, uanset leverandørens størrelse og relative forhandlingsstyrke. I forhold til reglerne om maksimale betalingsfrister i lovens §§ 3 og 4 gælder visse undtagelser for henholdsvis små købere med en årlig omsætning på 2 mio. euro eller mindre, og for store leverandører med en årlig omsætning på mere end 350 mio. euro.

Boks 2.1 Baggrund for reglerne

- » Har til formål at beskytte producenter og leverandører af landbrugs- og fødevarer mod urimelig handelspraksis fra større købere
- » Forbyder 16 former for urimelig handelspraksis

Kapitel 3

Lovens håndhævelse

3.1 Styrelsens håndhævelse af loven i 2024

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen er udpeget som uafhængig håndhævelsesmyndighed i forhold til reglerne om urimelig handelspraksis i fødevarehandelsloven. Det er således Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, der modtager eventuelle klager og træffer afgørelse i henhold til fødevarehandelslovens regler.

Styrelsen har ikke modtaget nogen klager i 2024. Siden loven trådte i kraft, har styrelsen alene modtaget én klage. Klagen blev dog efterfølgende trukket tilbage. Styrelsen har heller ikke iværksat egne undersøgelser, hvorfor der på nuværende tidspunkt ikke er truffet afgørelser i sager efter fødevarehandelsloven.

3.2 Fokus på oplysning og vejledning

Styrelsens har siden lovens ikrafttrædelse haft fokus på at oplyse og vejlede virksomheder om reglerne i den nye fødevarehandelslov. Dette har også gjort sig gældende i 2024.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har ligeledes vejledt virksomheder generelt omkring lovens anvendelsesområde samt lovens øvrige bestemmelser og fortolkningen heraf.

Styrelsen har i 2024, som i de foregående år, været i dialog med markedsaktører om deres erfaringer med fødevarehandelsloven.

Det er styrelsens forståelse, bl.a. på baggrund af dialog med brancheorganisationerne, at virksomhederne i vidt omfang har tilpasset sig reglerne siden lovens implementering. Det er endvidere styrelsens forståelse, at leverandører, købere og brancheorganisationer i vidt omfang løser udfordringer med urimelige handelspraksisser gennem dialog.

Enkelte brancheorganisationer har dog fremhævet, at der fortsat er plads til forbedringer på visse områder, når det kommer til den praktiske anvendelse af loven og markedsaktørernes overholdelse af reglerne. Dette gælder særligt i relation til kravet om, at aftalevilkår, der fremgår af fødevarehandelslovens § 6, skal være aftalt i "klare og utvetydige vendinger", og i relation til købers opkrævning af betaling, som ikke vedrører salg af leverandørens landbrugs- og fødevarer.³ Styrelsen har ikke modtaget eller behandlet klager, der vedrører disse forhold.

³ Jf. afsnit 4.3.3 i [Konkurrence-og Forbrugerstyrelsens Evaluering af fødevarehandelsloven, november 2024](#).

Boks 3.1

Forbudsbestemmelser**Ufravigelige forbudsbestemmelser (den sorte liste⁴)**

1. Betaling for letfordærlige landbrugs- og fødevarer senere end 30 dage⁵
2. Betaling for andre landbrugs- og fødevarer senere end 60 dage⁶
3. Annullering af ordrer på letfordærlige varer med kort varsel
4. Ensidedig ændring af kontraktvilkår
5. Krav om betaling, som ikke vedrører salget af leverandørens landbrugs- og fødevarer
6. Krav om betaling for forringelse eller tab, som ikke skyldes leverandørens forsømmelse
7. Køber nægter at give skriftlig bekræftelse af handelsbetingelser
8. Ulovlig erhvervelse, brug eller videregivelse af leverandørens forretningshemmeligheder
9. Køber truer med eller iværksætter handelsrepressalier, f.eks. hvis leverandørens juridiske rettigheder udøves
10. Krav om kompensation for omkostninger ved at behandle kundeklager, selvom der ikke er forsømmelighed fra leverandøren

Forbudsbestemmelser, der kan fraviges ved forudgående aftale (den grå liste⁷)

11. Køberen returnerer ikke-afsatte landbrugs- og fødevarer uden at betale
12. Køberen opkræver betaling for oplagring, udstilling eller anden præsentation
13. Krav om at leverandøren bærer alle eller en del af omkostningerne ved prisnedslag som følge af f.eks. salgsfremstød
14. Krav om betaling for varens reklame
15. Krav om betaling for varens markedsføring
16. Krav om betaling for personale til at indrette lokaler til salg af varen

3.3 Samarbejde på tværs af EU-medlemslande

For at opnå en ensartet tilgang til fortolkningen af reglerne om urimelig handelspraksis i hele EU, foreskriver UTP-direktivet et tæt samarbejde mellem EU-medlemsstaternes håndhævende myndigheder og med Europa-Kommissionen.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har i 2024 deltaget i drøftelser med flere europæiske håndhævelsesmyndigheder omkring implementeringen og håndhævelsen af forbudsbestemmelserne.

⁴ De handelspraksisser, som er oplyst i fødevarehandelslovens §§ 3-5, anses på grund af deres karakter som urimelige, og er derfor altid forbudte. Disse forbudsbestemmelser omtales som 'den sorte liste', mens de tilsvarende bestemmelser i EU-sammenhæng betegnes som 'The Black List' eller 'Black UTPs'.

⁵ For leverandører over 350 mio. euro alene gælder kun en maksimal betalingsfrist på 60 dage. Der er ikke fastsat maksimale betalingsfrister for købere med en årlig omsætning på mindre end 2 mio. euro.

⁶ Ibid.

⁷ De former for handelspraksisser, som er oplyst i fødevarehandelslovens § 6, er kun lovlige, hvis der forinden er truffet aftale herom i klare og utvetydige vendinger i leveringsaftalen eller i en efterfølgende aftale mellem aftaleparterne. Disse forbudsbestemmelser omtales som 'den grå liste', mens de tilsvarende bestemmelser i EU-sammenhæng betegnes som 'The Grey List' eller 'Grey UTPs'.

Kapitel 4

Monitorering og evaluering

4.1 Baggrund for evaluering af fødevarehandelsloven

Med fødevarehandelsloven blev der indført en ny sektorspecifik regulering af fødevareforsyningskæden, som førhen ikke var blevet reguleret særskilt i dansk ret. Loven implementerer som nævnt det bagvedliggende UTP-direktiv, der er et såkaldt minimumsdirektiv. Medlemsstaterne har derfor haft mulighed for at indføre mere vidtgående regler.

Med fødevarehandelsloven blev det besluttet at implementere det bagvedliggende UTP-direktiv uden de omsætningskategorier, der følger af direktivets artikel 1, med visse undtagelser for så vidt angår bestemmelserne om betalingsfrister. Fødevarehandelsloven finder derfor anvendelse i flere handler, end hvad der følger af det bagvedliggende direktiv. Denne beslutning var udtryk for en afvejning af forskellige hensyn, herunder en vurdering af, at fødevarevirksomhederne løbende administrative byrder ved at efterleve reglerne ville være begrænsede og mindre end ved en direkte implementering af direktivet.

På den baggrund blev det også besluttet, at der skulle foretages en løbende monitorering af effekterne af loven og samles op herpå i en evaluering 3 år efter lovens ikrafttræden, dvs. i 2024.⁸

4.2 Fremgangsmåde for monitorering og evaluering

Som en del af den løbende monitorering har Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen i foråret 2022, 2023 og 2024 udsendt spørgeskemaer til en række brancheorganisationer, der repræsenterer virksomheder i de berørte led i fødevareforsyningskæden, dvs. både leverandører og købere af landbrugs- og fødevarer. Brancheorganisationerne har herefter videredistribueret styrelsens spørgeskemaer til relevante medlemsvirksomheder.

Styrelsen har endvidere afholdt årlige møder med brancheorganisationer for at drøfte virksomhedernes erfaringer med fødevarehandelsloven, samt resultaterne fra styrelsens årlige spørgeskemaer. Styrelsen har desuden været i løbende dialog med organisationerne og relevante virksomheder om fortolkning af reglerne, ligesom styrelsen har opfordret organisationer og virksomheder til at henvende sig til styrelsen med eventuelle spørgsmål og udfordringer.

Resultaterne og erfaringerne fra styrelsens tre monitoreringsrunder samt løbende dialog med relevante brancheorganisationer og virksomheder udgør grundlaget for styrelsens evaluering af fødevarehandelsloven, som blev udgivet i november 2024.

⁸ Jf. Lovforslag L 184 fremsat af daværende erhvervsminister Simon Kollerup (S) og vedtaget den 22. april 2021. For stemte S, V, DF, SF, RV, EL, KL og UFG. Imod stemte NB og LA: <https://www.ft.dk/samling/20201/lovforslag/1184/index.htm>

4.3 Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens hovedkonklusioner på baggrund af evalueringen

Resultaterne fra Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens årlige monitoreringsrunder i henholdsvis 2022, 2023 og 2024 viser umiddelbart, at der i Danmark er relativt få aftalevilkår, hvor købere og leverandører af landbrugs- og fødevarer oplever problemer med urimelige handelspraksisser. Overordnet og isoleret set viser resultaterne fra monitoreringsrunderne, at der ikke er tegn på urimelige handelspraksisser i større omfang. Også styrelsens håndhævelse af reglerne peger i denne retning.

For de områder, hvor markedsaktørerne oplever udfordringer forbundet med loven, indikerer resultaterne fra styrelsens tre monitoreringsrunder, at dette hovedsageligt skyldes reglerne om urimelig handelspraksis i UTP-direktivet generelt. I de få tilfælde, hvor respondenter har påpeget negative afledte effekter, synes udfordringerne ikke at relatere sig til den danske implementering.

På baggrund af styrelsens monitorering og evaluering af fødevarehandelsloven er det samlet styrelsens vurdering, at loven i dens nuværende form i tilstrækkelig grad imødekommer det bagvedliggende UTP-direktivs formål om at beskytte producenter og leverandører af landbrugs- og fødevarer mod urimelig handelspraksis fra større købere.

Læs den fulde evaluering ved at klikke [her](#).